

การปลูก
ขิง

ขิง

ขิงจัดอยู่ในพืชตระกูลเดียวกับ ข่า ขมิ้น กระเทียม และกระชาย มีลำต้นใต้ดินสะสมอาหารลักษณะคล้ายนิ้วมือเรียกว่าแงงขิง ซึ่งเป็นส่วนที่ใช้บริโภครวมทั้งใช้ในการขยายพันธุ์ด้วย แแงงขิงจะมีตาไปเจริญเป็นต้นขึ้นเหนือดิน สูงประมาณ 50-80 เซนติเมตร

ขิงเป็นพืชที่นำมาบริโภคได้ทั้งในรูปผลผลิตสดและแปรรูป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขิงดอง ซึ่งกลายเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญชนิดหนึ่งของประเทศไทย สามารถนำรายได้เข้าประเทศปีละประมาณ 700-1,000 ล้านบาท แหล่งผลิตที่สำคัญของประเทศไทย ได้แก่ เชียงราย พะเยา เลย เพชรบูรณ์ และศรีสะเกษ ในการปลูก ขิงจะต้องปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างถูกต้อง และมีการดูแลรักษาเป็นอย่างดี ดังนั้น การที่จะตัดสินใจปลูกขิงเป็นการค้า จึงจำเป็นต้องศึกษาข้อมูล ต้นทุนการผลิต ผลตอบแทน การตลาด และวิธีการปลูกให้ดีกว่าก่อนทำการปลูก

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

ขิงเจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนปนทราย การระบายน้ำและการถ่ายเทอากาศดี มีอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารสูง ความเป็นกรดด่าง (ph) ระหว่าง 6.-6.5 ปริมาณฝนระหว่าง 80-100 นิ้วต่อปี สามารถปลูกได้ตั้งแต่ระดับน้ำทะเลถึงระดับความสูง 1,500 เมตร จากสภาพแวดล้อมดังกล่าวทำให้สามารถปลูกขิงได้ทั่วประเทศ

พันธุ์

ขิงที่ปลูกในประเทศไทย จำแนกตามลักษณะได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. ขิงใหญ่ หรือขิงหยวก หรือขิงขาว เป็นขิงที่มีแงงใหญ่ ขื่อห่าง เนื้อละเอียด ไม่มีเส้น หรือมีน้อยมาก รสเผ็ดน้อย ได้ผิวลอกเยื่อหุ้มออกจะใส หรือมีสีเหลืองเรื่อๆ ลักษณะของตาที่ปรากฏบนแงงจะกลมมน ลำต้นสูง ปลายใบมน นิยมปลูกเป็นขิงอ่อนเพื่อส่งโรงงานแปรรูปเป็นขิงดอง ขิงแช่อิ่ม และบริโภค

2. ขิงเล็ก หรือขิงเผ็ด เป็นขิงที่มีแงงเล็กสั้น ขื่อถี่ เนื้อมีเส้น ปลายใบแหลม รสค่อนข้างเผ็ด ลักษณะของตาที่ปรากฏบนแงงค่อนข้างจะเล็กแหลม เบียดชิดกัน นิยมปลูกขายกันเป็นขิงแห้ง เพราะได้น้ำหนักดี ใช้เป็นสมุนไพรประกอบยารักษาโรค และสกัดน้ำมัน

การคัดเลือกพันธุ์

ท่อนพันธุ์จิงหรือแ่งจิงที่จะนำมาขยายพันธุ์ ควรคัดเลือกท่อนพันธุ์ที่มีลักษณะดังนี้

1. ปราศจากโรคและแมลง
2. เป็นจิงแก่อายุ 10-20 เดือน
3. ข้อถี่ แ่งใหญ่
4. ตาเต่ง
5. เนื้อจิงไม่นิ่ม ผิวเป็นมัน

การเตรียมพันธุ์

1. ทำความสะอาดเมล็ดที่ใช้ตัดท่อนพันธุ์ โดยเมื่อจะตัดท่อนพันธุ์จิงในแ่งหนึ่ง ๆ ต้องทำความสะอาดที่ใช้ตัดทุกครั้ง โดยเช็ดในแอลกอฮอล์ หรือสารเคมีกำจัดเชื้อโรค เพราะถ้านำเมล็ดที่ตัดแ่งจิงที่เป็นโรคแล้วมาใช้ตัดท่อนพันธุ์ ก็จะทำให้ท่อนพันธุ์ติดโรคได้

2. นำแ่งพันธุ์จิงมาตัดเป็นท่อน ๆ ให้แต่ละท่อนมี 1-3 ตา ซึ่งจะใช้พันธุ์จิงประมาณ 300 กิโลกรัม/ไร่ หากตัดให้ท่อนพันธุ์มีขนาดใหญ่ หรือมีตามากกว่า 3 ตา จะเป็นการเพิ่มต้นทุนการผลิต เพราะใช้ประมาณพันธุ์จิงต่อไร่มากขึ้น ต้องใช้สารเคมีชุบท่อนพันธุ์ในประมาณมากขึ้นโดยไม่จำเป็น เพราะจิงจะงอกและเจริญเป็นต้นเพียงตาเดียวเท่านั้น

3. นำสารเคมีป้องกันและกำจัดเพลี้ยหอย เช่น มาลาไซออน ผสมสารเคมีป้องกันและกำจัดเชื้อรา เช่น ไคเทนเอ็ม 45 ชุบท่อนพันธุ์ที่เตรียมไว้ 15-30 นาที แล้วนำไปฝังให้แห้งก่อนปลูก

การเตรียมดิน

จิงเป็นพืชประเภทล้มต้นสะสมอาหารอยู่ใต้ดิน จึงต้องการดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ การระบายน้ำดี ดังนั้นในการปลูกจิงจึงต้องมีการเตรียมดินให้ดี โดยครั้งแรกเป็นการไถเพื่อปรับหน้าดินให้สม่ำเสมอ ครั้งที่ 2 ไถเพื่อคลุกเคล้าดิน กำจัดวัชพืช แล้งตากดินไว้อย่างน้อย 15 วัน ครั้งที่ 3 ไถเพื่อย่อยดินให้ละเอียด พร้อมทั้งเก็บเศษหญ้าแห้งและวัชพืชออกทิ้งจากนั้นไถพรวนกร่องแปลงให้มีความสูง 15-20 เซนติเมตร ใส่ปุ๋ยขาวเพื่อปรับความเป็นกรด-ด่าง ให้อยู่ระหว่าง 6-6.5 ในอัตราส่วน 200-400 กิโลกรัม/ไร่ และใส่ปุ๋ยคอกรองพื้นประมาณ 1,000-2,000 กิโลกรัมต่อไร่

วิธีปลูก

แบ่งได้เป็น 3 วิธี คือ

1. **ปลูกโดยอาศัยน้ำฝน** เป็นการปลูกในร่องหรือระหว่างร่องซึ่งมีสันร่องสูงประมาณ 15-20 เซนติเมตร ส่วนขนาดของแปลงนั้นมีความยาวไม่จำกัด ใช้ความยาวตามขนาดของพื้นที่ วางท่อนพันธุ์ลงในหลุม หลุมละ 1 ท่อน หลุมลึกประมาณ 4-5 เซนติเมตรระยะระหว่างต้น 20-25 เซนติเมตร และระยะระหว่างแถว 50-70 เซนติเมตร ท่อนพันธุ์ที่แตกหน่อออกขึ้นมาแล้วให้วางด้านที่แตกหน่อตั้งขึ้นข้างบนแล้วใช้ดินกลบเมื่อปลูกเสร็จใช้ใบไม้ ใบหญ้าคา ใบอ้อย หรือเศษหญ้าแห้งคลุมตลอดทั้งในร่องและสันร่อง เพื่อรักษาความชุ่มชื้นและเป็นการป้องกันวัชพืชขึ้นมารบกวน และที่สำคัญเป็นการกำบังไม่ให้หน่ออ่อน ซึ่งแตกหน่อใหม่ได้รับอันตรายจากแสงแดดโดยตรง

2. **ปลูกโดยอาศัยการชลประทาน** เป็นการปลูกโดยไม่อาศัยน้ำฝน แต่ใช้การรดน้ำเข้าแปลงหรือสามารถควบคุมน้ำได้โดยการปลูกบนสันร่อง ซึ่งยกสูงจากพื้นประมาณ 15-20 เซนติเมตร ขุดหลุมลึกประมาณ 4-5 เซนติเมตร แปลงมีความกว้างประมาณ 1 เมตร ความยาวตามขนาดของพื้นที่ และระหว่างแปลงที่มีทางระบายน้ำกว้าง 30 เซนติเมตร วิธีนี้จะใช้ระยะปลูกที่กว้างกว่าวิธีแรก เพราะสามารถให้น้ำได้ทันความต้องการไม่จำเป็นต้องปลูกถี่ เพื่อรักษาความชื้นเหมือนวิธีที่อาศัยน้ำฝนเพียงทางเดียว วิธีนี้ใช้ระยะหว่างต้น 30-35 เซนติเมตร และใช้ระยะระหว่างแถว 50-70 เซนติเมตร ใช้ท่อนพันธุ์น้อยกว่าวิธีแรก และไม่ต้องใช้ใบหญ้าคาหรือเศษหญ้าคลุมระหว่างร่อง แต่คลุมเฉพาะบนสันร่องเท่านั้น การให้น้ำดูความชุ่มชื้นของดินโดยอย่าให้น้ำมากจนขังและ

3. **การปลูกจิงในกระบะ** วิธีนี้จะปลูกโดยใช้กระบะเพาะชำใส่ทรายให้หนาประมาณ 10-12 นิ้ว วางจิงแก่ที่นำมาทำพันธุ์ทั้งแง่โดยไม่ต้องตัด เรียงตั้งขึ้นชิด ๆ กันจนเต็มกระบะ ใช้ทรายโรยปิดทับให้หนาประมาณ 10 เซนติเมตร รดน้ำให้ชุ่มอยู่เสมอแต่อย่าให้แฉะ วางในที่ร่มรำไร มีแสงแดดประมาณ 30% อาจจะทำหลังคาเพื่อกันฝนก็ได้ ปลูกประมาณ 1 เดือน จิงจะเริ่มแทงหน่อให้เห็น และอีกประมาณ 3 เดือนต่อมาก็สามารถที่จะเก็บจิงอ่อนขายได้ ในการเก็บจิงอ่อนในกระบะเพาะนี้จะเก็บเฉพาะหน่ออ่อน ไม่ถอนขึ้นทั้งหมด ซึ่งจะสามารถเก็บได้ประมาณ 3 รุ่น และยังสามารถรื้อเอาจิงพันธุ์ (แง่มแม่) มาขายเป็นเครื่องยาหรือเครื่องเทศต่อไปได้

สำหรับการเพาะท่อนพันธุ์ในแปลงเพาะหรือในกระบะเพาะ เพื่อให้จิงแตกหน่อ พร้อมทั้งจะย้ายไปปลูกในแปลงนั้นไม่ค่อยนิยม เพราะเป็นการสิ้นเปลืองทั้งแรงงานและเวลา เป็นที่น่าสังเกตว่าการปลูกจิงชำในที่เดียวติดต่อกันเป็นเวลานานมากกว่า 3 ปี จิงมักจะเป็นโรคโคนเน่าซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายมาก จึงควรวางแผนปลูกพืชอื่นสลับ เช่น ถั่วชนิดต่าง ๆ มันสำปะหลัง และงา เป็นต้น แล้วจึงกลับมาปลูกจิงอีกครั้งหนึ่ง

ฤดูปลูก

การปลูกนอกฤดู ปลูกในเดือนกุมภาพันธ์- มีนาคม เป็นการปลูกเพื่อเก็บขายเป็นจิงอ่อนในเดือนกรกฎาคม ซึ่งอยู่ในระยะเวลาที่จิงมีราคาแพง จิงที่ปลูกในช่วงนี้ต้องการดินที่มีความชื้นเพียงพอหรือพื้นที่ในแถบที่มีระบบน้ำชลประทาน สามารถให้น้ำได้ตลอดฤดูปลูก

การปลูกในฤดูหรือจิงปี ปลูกในเดือนเมษายน- พฤษภาคม เป็นจิงที่อาศัยน้ำฝน หลังจากปลูกจะเก็บเกี่ยวเป็นจิงอ่อนได้เมื่อจิงมีอายุ 4- 6 เดือน (สิงหาคม- กันยายน) และจะเก็บเป็นจิงแก่ได้เมื่อจิงมีอายุ 10-12 เดือน (มกราคม- กุมภาพันธ์)

การดูแลรักษา

การเตรียมดินที่ดีและการใช้วัสดุคลุมดิน เช่น ใบหญ้า หรือฟางข้าวคลุมแปลง จะช่วยกันวัชพืชรักษาความชุ่มชื้น และป้องกันการชะล้างเมื่อฝนตกได้เป็นอย่างดี ควรหมั่นตรวจแปลงเป็นประจำ เมื่อพบว่ามีน้ำท่วมขังให้ระบายน้ำออกทันที หรือมีน้ำขังให้เปิดห้วยคา หรือฟางข้าวที่คลุมแปลงออก ให้พื้นที่แปลงได้รับแสงสว่างบ้างจะช่วยไม่ให้เกิดโรค ซึ่งโรคที่พบบ่อยในภาวะที่มีน้ำท่วมขังหรือและเกินไป ได้แก่ โรคเน่า ซึ่งจะสังเกตอาการได้โดยใบเหี่ยวและเหลือง เมื่อตั้งต้นขึ้นใบจะหลุดจากง่ามภายในแ่งจะซ้ำและมีกลิ่นเหม็น ให้ถอนขึ้นมาทั้งกอและขุดแ่งเผาทำลายเสีย

การใส่ปุ๋ย

การปลูกจิงควรมีการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ใส่ขณะพรวน อัตรา 1,000-2,000 กิโลกรัมต่อไร่ หรือปุ๋ยพืชสด โดยการปลูกถั่วเขียวแซมระหว่างแถวแล้วไถกลบ และใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์รองพื้นโดยใช้สูตร 15-15-15 อัตรา 50-60 กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อจิงมีอายุได้ 2 เดือน ให้ใส่ปุ๋ยสูตร 13-13-21 อัตรา 50-60 กิโลกรัมต่อไร่ และใส่ครั้งสุดท้ายเมื่อจิงอายุ 3-4 เดือน ใส่สูตร 13-13-21 อัตรา 50-60 กิโลกรัมต่อไร่ โดยใส่ระหว่างต้น

การกลบโคน

การกลบโคนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการปลูกพืช เพื่อเป็นการทำให้จิงแตกหน่อดี แ่งจิงมีความเจริญสมบูรณ์ ขาว นอกจากนั้นแล้วยังเป็นการกำจัดวัชพืชอีกด้วย

โคนปกติจะทำการกลบโคน 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 เมื่อจิงมีอายุ 2 เดือน โดยการใช้จอบโกยดินบนสันร่องกลบโคนต้นจิง และกลบโคนครั้งที่ 2 เมื่อจิงมีอายุ 3 เดือน

โรคที่สำคัญ

1. โรคเน่า เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย

อาการ

ใบห่อเหลือง ต้นเหี่ยวตาย เมื่อขุดแ่งจิงขึ้นมาจะพบว่ามีเนื้อภายในใส่เหมือนแก้วเมื่อเริ่มแสดงอาการ ตอมาจะเน่าและหมดทั้งแ่งและระบาดเน่าตายหมดทั้งกอ เมื่อตัดแ่งจิงตามขวางมีน้ำสีขาวขุ่นทั่วพื้นที่หน้าตัดของแ่งจิง จิงที่มีอาการดังกล่าวเมื่อเอาไปดองจะมีสีคล้ำและเปื่อยผิปกติ นอกจากนี้ยังมีกลิ่นเหม็นบูดเน่าด้วย

สาเหตุ

เกิดจากเชื้อแบคทีเรียซึ่งอาจติดมากับท่อนพันธุ์ หรือเกิดจากเชื้อแบคทีเรียที่ฝังตัวอยู่ในดินที่เคยมีจิงที่เป็นโรคนี้มาก่อน

การป้องกันและกำจัด

1. ปรับปรุงดินให้อุดมสมบูรณ์โดยใส่ปุ๋นขาวหรือปุ๋นเปลือกหอยประมาณ 200-400 กิโลกรัมต่อไร่ ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์อย่างน้อย 2 ตันต่อไร่
2. เลือกท่อนพันธุ์จิงที่แข็งแรงปราศจากโรค
3. ก่อนปลูกควรชุบท่อนพันธุ์ด้วยคูปราวิทผสมน้ำในอัตราส่วน 1: 1,000 โดยแช่ท่อนพันธุ์จิงนาน 3-5 นาที

2. โรคจิงเน่า เกิดจากเชื้อรา

อาการ

ใบเหลืองเหี่ยวตายทั้งกอ เมื่อขุดขึ้นมาแ่งจิงจะเน่า มีลักษณะเป็นสีน้ำตาล และบางส่วนเน่าและ ตามแ่งจิงและในดินมีเส้นใยราสีขาวคล้ายเส้นด้าย และพบมีเม็ดราสีน้ำตาลปนดำอยู่

สาเหตุ

เกิดจากเชื้อรา ซึ่งมีการระบาดในสภาพดินที่เป็นกรด หรือมีการใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์มาก และในสภาพดินที่มีน้ำขัง

การป้องกันและกำจัด

1. ปรับปรุงสภาพดินปลูกให้มีความอุดมสมบูรณ์ ด้วยการใส่ปุ๋ยคอกและปุ๋นขาว
2. ทำทางระบายน้ำในแปลงปลูกอย่าให้มีน้ำขังแะ
3. แช่ท่อนพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อราก่อนปลูกทุกครั้ง

โรคที่สำคัญ

3. โรคใบจุด

อาการ

ใบและลำต้นจะมีจุดน้ำสีเหลือง แผลจะขยายใหญ่ขึ้นเป็นวงกลมรีขนาด 0.1-0.5 มิลลิเมตร เนื้อเยื่อกลางแผลแห้งเป็นสีขาวนวล หรือสีน้ำตาลอ่อน มีจุดสีดำเล็ก ๆ อยู่บนเนื้อเยื่อที่สามารถมองเห็นด้วยตาเปล่าได้ บางแผลเนื้อเยื่อหลุดหายไปทำให้เกิดรอยพรุนประปรายทั่วไปในที่สุดจึงจะแสดงอาการใบเหลือง ขอบใบแห้ง จะมองเห็นได้ระยะไกลระหว่างการเก็บรักษา

สาเหตุ

เกิดจากเชื้อรา ระบาดรุนแรงในช่วงฤดูฝน ถ้าปล่อยให้โรคระบาดมากขึ้นจึงจะทรุดโทรมการแตกกอและผลผลิตลดลง

การป้องกันและกำจัด

เมื่อเริ่มเจริญเติบโตและพบอาการของโรคจากเชื้อรานี้ควรใช้สารป้องกันกำจัดเชื้อราฉีดพ่นให้ทั่วทั้งใบและต้นเป็นครั้งคราว ก็จะสามารถป้องกันโรคนี้ได้

4. โรคแอนแทรคโนส

อาการ

เริ่มแรกใบจะเป็นจุดเล็ก ๆ มีลักษณะกลมหรือรูปไข่ และจะขยายจนติดกัน มีขนาดใหญ่แผลจะแห้งตรงกลางเป็นรู ถ้าเป็นที่ปลายใบก่อน ใบจะม้วนและห้อยลง กาบใบและหน่อจะถูกทำลายด้วย

สาเหตุ

เกิดจากเชื้อรา ซึ่งโรคนี้จะแพร่ระบาดในฤดูฝนที่มีอากาศชื้นและอุณหภูมิสูง ถ้าเป็นมาก ๆ ลำต้นและแง่งจึงจะชะงักการเจริญเติบโตทำให้ผลผลิตลดลง

การป้องกันและกำจัด

1. ไม่ควรปลูกชิดให้ชิดเกินไป
2. เก็บใบที่เป็นโรคออกไปเผาทำลาย
3. ฉีดพ่นด้วยสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อรา

โรคที่สำคัญ

5. โรคกลากปม

อาการ

กลากจึงถูกทำลายเป็นปุ่มปม รูปร่างผิดปกติ ไม่เจริญ ทำให้รากล้น ถ้าเป็นมาก ๆ จะทำให้คันแคะแกร้ง ใบซิดและขอบใบจะแห้งม้วน บางครั้งจะเข้าทำลายที่แ่งงิงด้วย ทำให้แ่งงิงมีลักษณะนํ้า สีน้ำตาล

สาเหตุ

เกิดจากไส้เดือนฝอยเข้าทำลายระบบรากและโคน

ป้องกันและกำจัด

1. ใช้ท่อนพันธุ์ที่ปราศจากโรค
2. ปลุกพืชหมุนเวียนในแปลงเดิม
3. ไถดินตากไว้ เพื่อให้ไข่และตัวอ่อนของไส้เดือนฝอยถูกแดดเผาทำลาย

แมลงศัตรูอื่น

1. เพลี้ยไฟ

อาการ

เพลี้ยไฟดูดน้ำเลี้ยงจากใบจิง ในที่สุดใบจะแห้งและเหี่ยวตายโดยใบเริ่มแห้งจากปลายใบเข้าหาโคนใบ

การป้องกันและกำจัด

ใช้สารเคมีพวกโพโรไทโอฟอส คาร์โบซัลเฟน หรือฟิโปรนิล อย่งใดอย่างหนึ่ง ผสมน้ำในอัตราส่วนตามคำแนะนำในฉลาก แล้วพ่นให้ทั่ว และผสมสารจับใบ เพื่อช่วยให้ตัวยาคิดใบจิงได้ดียิ่งขึ้น ควรพ่นในตอนเช้าหลังจากน้ำค้างแห้งหรือในตอนเย็น แต่อย่าพ่นให้โชกเกินไปถึงกับเป็นหยดน้ำ เพราะจะทำให้เสียสารเคมีโดยเปล่าประโยชน์

2. หนอนและด้กัแตนกินใบ

ใบจิงจะถูกกัดกินเป็นรอยแหว่ง ส่วนมากการทำลายดังกล่าวมักจะไม่สร้างความเสียหายมากนัก ป้องกันได้โดยใช้สารเคมี เช่น คาร์บาริลผสมน้ำในอัตราส่วนตามคำแนะนำในฉลาก ฉีดพ่นตามใบและลำต้น จะช่วยทำให้ศัตรูเหล่านี้เบาบางลงได้

การเก็บเกี่ยว

การเก็บเกี่ยวจึงสามารถทำได้ 2 ระยะ คือ

1. การเก็บเกี่ยวจึงอ่อน ควรเริ่มเก็บเมื่อจึงมีอายุ 4-6 เดือน ซึ่งในระยะนี้แ่งจึงจะมีเสี้ยนน้อย เนื้ออ่อน เหมาะสำหรับรับประทานสดหรือคอง หรือแปรรูปอื่น ๆ การเก็บเกี่ยวนิยมนวดด้วยมือ โดยเก็บเกี่ยวหลังจากฝนหยุดตกแล้ว หรือถ้าฝนไม่ตกให้ใช้น้ำรดให้ทั่วแปลง เพราะจะทำให้ดินอ่อนนุ่ม ถอนง่าย การถอนควรถอนขึ้นมาทั้งกอพร้อมกับเขย่าให้ดินหลุดออกจากแ่ง ไม่ควรใช้เครื่องมือขุด เพราะจะทำให้เกิดบาดแผลทำให้ราคาดก

2. การเก็บเกี่ยวจึงแก่ เริ่มเก็บเกี่ยวได้เมื่อจึงอายุตั้งแต่ 10 เดือนขึ้นไป หรือสังเกตได้จากใบและลำต้นเริ่มเหี่ยว โดยปกติใบจะเริ่มเหี่ยวเมื่อจึงมีอายุย่างเข้าเดือนที่ 8 โดยทั่วไปจะมีการเก็บเกี่ยวจึงแก่ประมาณเดือนมกราคม ซึ่งช่วงระยะเวลาดังกล่าวดินค่อนข้างจะแห้งและแข็ง จึงไม่สะดวกต่อการใช้เครื่องมือขุด เช่น จอบ จึงต้องรดน้ำให้ทั่วแปลงเพื่อให้ดินอ่อนตัว ขุดง่าย แล้วจึงใช้มือดึงขึ้นมา เขย่าดินออกทิ้งนำไปล้างน้ำ ตักรากและใบเหี่ยวออก

การทำแห้งและการฟอกสี

1. การทำแห้ง

นำจึงแก่อายุประมาณ 10-12 เดือน มาทำความสะอาดล้างดิน ทวาย และสิ่งสกปรกออกให้หมด จากนั้นนำไปทำแห้ง ได้ดังนี้

- 1.1 **จึงเขียว** โดยการนำแ่งจึงที่ล้างทำความสะอาดตัดใบและรากออกแล้วไปตากแดด 1 วัน หรือแช่ในน้ำเดือดนาน 5 นาที แล้วนำออกตากแดดให้แห้งสนิท จากนั้นนำไปส่งตลาด
- 1.2 **จึงแห้ง** นำจึงที่เตรียมได้จากวิธีแรกไปแช่น้ำ 1 คืน หรือ 24 ชั่วโมง เพื่อให้ลอกเยื่อออกได้ง่าย แล้วนำออกทำความสะอาด ดึงเยื่อหุ้มออก ไม่ควรใช้มีดลอกผิวเพราะอาจจะทำให้ผิวเสีย การลอกเยื่อทำเฉพาะบริเวณผิวแ่งจึงเท่านั้น เพราะถ้าลอกลึกเข้าไปในเนื้อ ซึ่งเป็นที่มีน้ำมันหอมระเหยอยู่ได้ผิว จะทำให้กลิ่นเสียและไม่หอม จากนั้นนำไปทำความสะอาดอีกครั้ง แล้วนำไปตากแดดอีก 1 สัปดาห์ ขณะตากแดดหมั่นกลับแ่งให้สม่ำเสมอเพื่อให้แ่งจึงแห้งโดยทั่วกัน การทำจึงแห้งนี้อาจจะใช้วิธีผึ่งแ่งจึงตามความยาวแวนอน 2-4 ซีก แล้วนำออกผึ่งแดด จะช่วยให้จึงแห้งเร็วขึ้น แต่กลิ่นจะจางลงกว่าจึงที่ตากทั้งแ่ง เมื่อตากจึงแห้งสนิทแล้วจะได้จึงแห้งที่มีอัตราต่อจึงสดที่ยังไม่ได้ตาก คือ 1 ต่อ 5 ส่วน

การกำแห้งและการฟอกสี

2. การฟอกสี

การฟอกสีขิง คือการเติมแต่งสีให้กับขิงที่ตากแห้งแล้วให้มีความสวยงามดูน่ารับประทานยิ่งขึ้น วิธีการก็นำขิงที่ตากแห้งไปแช่ในสารละลายต่างหรือปูนขาวหรือจะแช่ในแคลเซียมไฮดรอกไซด์เข้มข้น 2 % นาน 6 ชั่วโมง หรืออาจใช้ผงฟอกสี ผสมน้ำในอัตราส่วน 50 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร โดยแช่ทิ้งไว้ประมาณ 1 คืน แล้วจึงนำไปตากแห้งราว 5-7 วัน สีขิงจะขาวขึ้น จากนั้นก็สามารถนำไปจำหน่ายได้

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2532. การปลูกชิง เอกสารคำแนะนำที่ 24.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2537. การผลิตพันธุ์ชิง เอกสารเผยแพร่ที่ 192

กองการค้าสินค้าเกษตร. 2535. เอกสารประกอบการฝึกอบรมเรื่อง ชิง. กรมการค้าภายใน

ฝ่ายฝึกและนิเทศ. มปป. เอกสารวิชาการเผยแพร่ เรื่องชิง. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคเหนือ
จังหวัดเชียงใหม่ กรมส่งเสริมการเกษตร

ฝ่ายส่งเสริมการเกษตร. 2531. เอกสารคำแนะนำที่ 60 การปลูกชิง เอกสารแนะนำทางการ เกษตร.
สำนักวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ เชียงใหม่

มหาวิทยาลัยแม่โจ้. 2530 เอกสารคำแนะนำที่ 99 โรคของชิง.

เรียบเรียง

ธงชัย ตตาพรวรณศักดิ์ กรมส่งเสริมการเกษตร
จิราภา จอมไธสง กรมส่งเสริมการเกษตร

ที่ปรึกษา

อรศิ ดิสดาพร กรมส่งเสริมการเกษตร

จัดทำเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ศูนย์วิทยบริการเพื่อส่งเสริมการเกษตร

สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

กรมส่งเสริมการเกษตร

โทร 0-2579-5517

E-Mail : Agritech53@doae.go.th